

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Pred demokratičnim pokretom v Madžarski

Vpliv Rothermerejeve zahteve po demokratizaciji Madžarske je zbudila tudi ugoden odmev
Debrecinski škof za svobodne volitve državnega predsednika

Budimpešta, 30. septembra. Članek, ki ga je nedavno objavil angleški lord Rothermere o potrebi demokratizacije Madžarske, je imel na Madžarskem mnogo večji vpliv, kakor se je prvotno poročalo. Prvi znaki nezadovoljstva so kmalu potihnili in trezni plitvi krogi na Madžarskem ne prikrivajo dejstva, da je Rothermerov članek vseboval dokaj resnice in tudi mnogo nasvetov, ki bi jih mogli Madžari v lastnem interesu sprejeti.

Lord Rothermere uživa na Madžarskem največje simpatije tudi po objavi tega članka, v katerem je grajal nazadnjaške veleposestniške in aristokratske razmere na Madžarskem ter zahteval odpravo fevdalnih odnošajev in uvedbo najširše demokracije. Madžarski trezni krogi se zavedajo, da imajo v lordu Rothermeru svojega najboljšega zagovornika na zapadu in da bodo dosegli izpremembo trianonske mirovne pogodbe le, ako se bodo ravnali po nasvetih in navodilih tega velikega angleškega časopisnega magnata.

V smislu teh nasvetov se sdaj na Madžarskem že pojavljajo treznejši veljaki in stranke, ki sprejemajo njegove zahteve po odpravi nazadnjaškega fevdalnega sistema na Madžarskem in po uvedbi sodobnih demokratičnih načel.

Veliko pozornost je v tem oziru vzbudil nastop reformističnega škofa v Debrecinu Baltazarja, ki je včeraj objavil 12 točk obsegačiji proglas na javnost, v katerem postavlja političen program za madžarski narod V tem svojem proglasu zahteva škof Baltazar, naj bi se sedanjemu političnemu red na Madžarskem izpremenil ter v najkrajšem času razpisale popolnoma svobodne volitve državnega predsednika. Škof Baltazar zahteva nadalje ekspropriacijo veleposestev, izpremembo trianonske pogodbe mirnim potom in uvedbo splošne in tajne volilne pravice.

Nastop uglednega reformiranega cerkvenega dostojanstvenika je izzval v vsej madžarski javnosti veliko pozornost. Splošno se sodi, da bo pokret za odpravo fevdalizma in za uvedbo demokratičnega sistema na Madžarskem sedaj zavzel mnogo širši obseg.

Istovrstno s proglasom škofa Baltazarja je izšel nov program stranke neodvisnosti, ki šteje v madžarskem parlamentu samo 1 poslanca, ki pa ima med madžarsko inteligenco dokaj vpliva. Stranka zahteva v tem svojem programu definitivni prelom z habsburško dinastijo, dalekosežno agrarno reformo in splošno in tajno volilno pravico.

Prikrite grožnje avstrijskega »Heimwehra«

Včerašnja nedelja je v Avstriji mirno potekla — Samo v Mödlingu je morala policija nastopiti proti komunistom — Vodja »Heimwehra« grozi, da se bodo nacionalisti poslužili drugih sredstev, ako ne bodo svojega cilja dosegli legalnim potom

Dunaj, 30. septembra. Sobotnih manifestacij in zborovanj socialistov v Mödlingu je vodja »Schutzbunda« dr. Deutsch izjavil, da so socialisti odločeni braniti sedanje stanje v Avstriji proti vsakemu poizkusu, da se izpremeni nasilnim potom. Dr. Renner je v svojem govoru ostro napadel dr. Seippla, češ, da je glavni krivec sedanje krize in neprimir v političnem in gospodarskem življenju. Seipel je najprej uprabil svojo lastno stranko, je dejal dr. Renner, potem pa desorganiziral ves državljanski politični in gospodarski svet. Sobotne manifestacije so se končale pozno ponoči ter so se okoli polnoči vračali udeležniki iz raznih krajev na Dunaj peš po 30 do 40 km daleč. Med potjo so bili živahno pozdravljeni.

Včerašnji dan je potekel v popolnem miru. Samo v Mödlingu so se že zgodaj zjutraj zbrali komunisti, da bi izzivali svoje nasprotnike. Ker jim policija ni dovolila evcobodnega gibanja, je neka ženska začela hujšati zbrane komuniste, naj napadejo policijo. Zato je bila policija prisiljena s pomočjo orožja pomiriti komuniste, kar ji je tudi uspelo. Neki komunist je bil pri tem lažje ranjen, 20 pa so jih aretirali, med njimi tudi njihovega voditelja, nekega berlinskega komunisto po imenu Tonay. V Stokerau-u, Zwettlu in Pöschlarnu se je zbralo kakih 10.000 članov »Heimwehra«. V Mödlingu je po svečani maši, ki jo je imel neki prelat, govoril najprej poveljnik »Heimwehra« za Spodnjo Avstrijo dr. Buresch, ki je drugače član krščansko-socialne stranke in ki je bil še lani nasprotnik »Heimwehra«. Med drugim je dejal: »Jaz sem danes na vaši strani. Vaše geslo je,

neustrašeno in zvesto za domovino. Zato naprej, naj bo bog z vami!« Dr. Primmer, eden izmed voditeljev »Heimwehra« je najprej pozdravil kancelarja dr. Schoberja ter podkancelarja in vojnega ministra Vaugoina in naglašal upanje, da bosta dosegla cilj, ki si ga je postavila »Heimwehr«. Pri tem more dr. Schober računati na podporo »Heimwehra«.

Najvažnejši politični govor je izrekel vodja »Heimwehra« dr. Steidle, ki je med drugim dejal: »Kancelar, vlada in mi, ki predstavljamo narod, se moramo razumeti. Govoriti moramo sicer vsak v svojem slogu. Kancelar mora govoriti dostojanstveno v kancelarskem slogu, mi pa moremo imeti event. tudi bič v rokah.« Nadalje je naglašal, da bo »Heimwehr« poskušala doseči svoje namene po legalnem potu, ako pa tega ne bo mogla, v slučaju potrebe ne bo imela nobenih ozirov, da doseže, kar želi, kajti, kdor ima prav, se sme v slučaju potrebe poslužiti sredstev, ki jih smatra za potrebne.

S tem je hotel dr. Steidle reči, da bo »Heimwehr« v slučaju, ako dr. Schober ne bo mogel po legalnem potu doseči potom parlamenta revizijo ustave, kekršno želi »Heimwehr«, skušala jo izpremeniti tako, kakor smatra za potrebno.« Ta govor je na Dunaju izzval veliko senzacijo zaradi prikritih grožnje, ki dokazuje, da se »Heimwehr« in dr. Steidle nista povsem predredila dr. Schoberu in da sta si pridržala nekakšno izjemno stališče.

V Pöschlarnu je istotako govorilo več voditeljev »Heimwehra« pred kakimi 6000 ljudmi. Tu je bilo tudi kakih 16 godb.

Grčija in bolgarski izhod na morje

Izjave grškega politika — Zopet nov nepojasnen umor v Sofiji — Odpoved bolgarsko-turške trgovinske pogodbe

Sofija, 30. septemb. »Utro« objavlja razgovor grškega delegata na interparlamentarni trgovinski konferenci v Berlinu Kafandaris s svojim dopisnikom. Kafandaris je med ostalim dejal: »Vprašanje izhoda Bolgarske na Egejsko morje je urejeno z mirovno pogodbo. Mi smo pripravljeno dati Bolgarski gospodarski izhod na morje, ne moremo pa zadovoljiti njene želje po svobodnem teritorialnem izhodu. Vprašanje izhodnih repartacij je življenjskega pomena za Grško, ki mora dobiti svojo kvoto po Youngovem načrtu.

Sofija, 30. sept. »Zora« poroča, da je bil v soboto ponoči v Sofiji v Dunavski ulici umorjen tovarnar čevljev Mojzes Kohen. Ustrelili sta ga dve neznanici osebi. Pri umorjencu so našli v listnici njegove dokumente in 9500 levov. Očividci izpovedujejo, da je eden izmed napadalcev v trenutku, ko je streljal na Kohen, zaklical »Evo ti. Dumevajo, da je bil umor izvršen iz zavete ali pa iz političnih razlogov.

Sofija, 30. sept. Listi poročajo, da po-teče trgovinska pogodba med Bolgarsko in Turčijo 15. marca prihodnjega leta in da je turška vlada sklenila odpovedati pogodbo, o čemer bo obvestila bolgarsko vlado v početku oktobra.

Bitka orožnikov z razbojniki

Beograd, 30. septembra. V bližini Ivaniča je neka razbojniška tolpa, v kateri je bil zloglasni hajduk Milan Tomić iz sela Mokovice, začela v zasledu orožnikov med kraje Vučkovic in Lise. Ko so orožniki zapazili razbojnike, so pričeli streljati, nakar se je razvila pravcata bitka. Čim so se začeli strelji, so prihiteli orožnikom na pomoč seljaki. Po kratkem boju je obležal mrtev hajduk Velimir Soldatović, dočim so ostali pobegnili. Po krvavih sledih, ki so jih razbojniki pustili, sklepajo, da je bil še eden izmed njih ranjen. Razbojnike zasledujejo orožniške patrulje.

Organiziranje manufakturnih trgovcev

Beograd, 30. septembra. Na včerašnjem zboru udruženja manufakturnih trgovcev in tekstilnih industrijcev iz vse države v Novem Sadu je bilo sklenjeno, da se ustanovi zveza manufakturnih veletrgovcev za vso kraljevino SHS. Zato se poziva v to svrhu izvoljeni odbor, da ukrene pri oblastih potrebne korake, da se ta zveza čimprej osnuje. Zveza bo imela začasno svoj sedež v Novem Sadu. V posebni resoluciji se manufakturni veletrgovci obračajo na tekstilno industrijo v naši državi z zahtevo, naj bi se čimprej uredili odnošaji med tekstilno industrijo in manufakturno veletrgovino.

Macdonald o razorožitvi

Pariz, 30. septembra. Predsednik angleške vlade Macdonald, ki se je vkrčal na »Berengarijo«, je izjavil poročevalcu pariškega »Excelsiora«:

Od svojega poseta v Zedinjenih državah in v Kanadi pričakujem mnogo. Moj obisk je seveda oficijelnega značaja in je v zvezi z važnimi javnimi vprašanji. Upam, da se glede na pomorsko razorožitev dosežen popoln sporazum med peterimi pomorskimi državami, ki so se svoečasno udeležile washingtonske pomorske konference. Če bo vse šlo po sreči, se bo vršila razorožitvena konferenca teh držav že v začetku prihodnjega leta.

Za novim letalskim rekordom

Pariz, 30. septembra. O francoskih letalcih Costes in Belonte, ki sta v petek zjutraj odletela proti Sibiriji, da postavita nov svetovni rekord v poletu avionov na daljavo, še ni nikakih vesti. Sodi se, da sta že preletela Uralsko pogorje in da se nana-jata že globoko v Sibiriji. Letalca sta imela seboj bencina za 50 ur poleta.

Sneg v Bosni

Beograd, 30. septembra. Iz Bosne poročajo, da je na mnogih krajih zapadel prvi sneg in da so divjali ponekod, zlasti v višje ležečih krajih, močni snežni viharji.

Kralj pokrovitelj jugoslovenske akademske mladine

Včeraj je kralj sprejel v avdijenci zastopnika Jugoslovenske akademske čitalnice v Zagrebu — Kralj prevzel kumstvo zastave in pokroviteljstvo Jugoslovenske akademske čitalnice

Beograd, 30. septembra. Zastopnika Jugoslovenske akad. čitalnice v Zagrebu, predsednik Ivo Zdošek in blagajnik Jerko Radmilović sta bila včeraj ob 10.30 dopoldne v avdijenci pri kralju. Ob tej priliki sta izročila kralju v imenu Jugoslovenske akad. čitalnice krasno izdelano plaketo kot obteževalec za pisma z napisom: »Svoje utemeljaču Njegovom Veličanstvu Aleksandru I. Karadjordjeviću Kralju Jugoslavije vazda verna Jugoslav. Akademska Čitalnica u Zagrebu.« Kralj je poklonitveno darilo z radostjo sprejel, nakar sta mu zastopnika Jugoslovenske akad. čitalnice obrazložila vse dosedanje delo tega društva.

Kralj je z velikim zanimanjem poslušal njuno poročilo ter izjavil, da z veseljem in zadovoljstvom zasleduje kulturno in nacionalno delo mladine. Ko sta delegata navedla tudi težave, na katere je društvo naletelo tekom svojega dela, je izjavil, da sicer ni bil natančno obveščen o njem, da pa ga hoče odsej v vsakem oziru zaščititi. Pri tem je povdarjal, da je državna zgradba namenjena predvsem nacionalni mladini, v kateri gleda srečo Jugoslavije, kajti stara generacija ni razumela v zadostni meri sedanjega časa. Znano mu je, da so še ljudje, ki ji niso naklonjeni, toda čas in njeno idealno uspešno delo bosta rodila svoje.

Delegata sta razvila program one

nacionalne mladine, ki je združena v Jugoslovenski akad. čitalnici v Zagrebu. Ta program temelji na geslu: Iz naroda za narod! Kralj je z zadovoljstvom poslušal obrazložitev programa, izrazil svoje veselje nad njim in izjavil, da je delo po tem programu v vsakem oziru pravilno in dobro za naš narod. Zato ga bo podpiral materielno in moralno, kolikor bo potrebno. Delegata sta tudi podrobno razvila program sekcije Jugoslovenske akademske čitalnice za kulturo telesa. Mlad človek se mora razvijati, jugoslovenska mladina pa hoče, da se razvija v estetski in etični smeri in da pravilno izkoristi načelo: Mens sana in corpore sano! Kralj je obljubil vso svojo podporo, da se ta program do skrajnosti izvede.

Končno sta delegata tudi sporočila, da bo Jugoslovenska akademska čitalnica v Zagrebu razvila letos 1. decembra na svečan način svojo zastavo ter sta zaprosila kralja, naj bi prevzel pokroviteljstvo nad to svečanostjo ter kumstvo novi zastavi. Kralj je na prošnjo pristal in še dejal, da je dan 1. decembra, za katerega je določena ta svečanost, najprimernejši za manifestacijo jugoslovenske in kulturne ideje, ker je 1. december značilen datum v zgodovini našega naroda. V razgovoru se je tudi zanimal, kakšna bo zastava ter se je po polurni avdijenci prijazno poslovil od obeh delegatov.

Vremenska katastrofa na Bahamskih otokih

Mnogoštevilne človeške žrtve — Vihar povzročil tudi na Floridi velika opustošenja

Newyork, 30. septembra. Tornado, ki je divjal na Bahamskem otočju in zajel v svoje razdiralne vrtnice tudi del obale polotoka Floride, je povzročil čil po dosedanjih vesteh ogromno škodo. Na Bahamskih otokih ni niti ene hiše, ki bi ne bila poškodovana. Vihar je pridrvel s tolikšno silo, da se prebivalci niso utegnili pravočasno skriti v varnejša zavetja in je mnoge, zlasti številnejše rodbine, vihar zajel na prostem. Po dosedanjih ugotovitvah je tornado zahteval nad 20 človeških žrtv. Ni izključeno, da je število človeških žrtv mnogo večje, ker manjkajo iz mnogih krajev podrobna poročila. Tudi na obali Floride je tornado povzročil silna razdejavanja. Človeških žrtv pa tu ni bilo, ker se je prebivalstvo, opozorjeno od oblasti, pravočasno poskrilo v trdnjše zgradbe. Ves pridelek na poljih je uničen, mnoge zgradbe, zlasti vrtovi in naprave luksuznih hotelov v številnih letovišnih južne Floride so bile popolnoma razdejane.

Zaključek balkanske olimpijade

Grki na prvem mestu, Rumuni na drugem, Jugoslovenci na tretjem in Bolgari na četrtem

Atene, 30. septemb. Včeraj je bil zadnji dan tekmem na balkanski olimpijadi. Tekmam je prisostvovalo nad 50 tisoč gledalcev. Zanimanje občinstva za tekme je bilo ogromno. Pri tekmah v teku na 400 m sta došla kot prvi in drugi Grki, kot tretji pa Rumun. V teku na 400 m z zaprekami sta bila prvi in drugi Grki, tretji Jugosloven Praunsberger. V teku na 200 m sta bila prvi in drugi Grki, tretji pa Jugosloven. V teku na 5000 m sta bila prvi in četrti Rumuna, drugi in tretji pa Grki. V metanju kopja sta bila prvi in tretji Grki, drugi Jugosloven Messner. Četrti pa Rumun. Pri troskoku sta bila prvi in tretji Grki, drugi Rumun. Četrti Bolzar. V stafeti na 700 m je bil prvi Grk: drugi Jugosloven Buratović. Pri maratonskem teku, ki je bila najinteresnejša točka izmed vseh tekem, sta dosegla prvo in drugo mesto Grki: tretje in četrto pa Jugoslovenci Sporn in Stefanović, ki je došel 10 minut za družin Grkom. Peti je bil zopet Jugosloven. Pri vseh treh nastopih balkanskih atletskih društev so Grki dosegli 100 točk, Rumuni 41, Jugoslovenci 35, Bolgari 16. Po današnji prireditvi so bile tekmovalcem razdeljene kolajne.

Prah Napoleonevega vojaka vzdign v spomenik Ilirije oživljene

Ljubljana, 30. septembra.

Danes opoldne so vzdigali na Valvazorjevem trgu v spomenik Ilirije oživljene prah Napoleonevega vojaka, ki se je boril za slavo svojega cesarja in je pal za našo svobodo v okolici črnuškega mosta. Skromne spominske svečanosti so se udeležili poleg številnega občinstva: za mestno občino župan dr. Puc, obč. svetnik g. Potočnik, nadalje od mestnega gradbenega urada direktor inž. Prelovšek in inž. Mačkovšek, za Glasbeno Matico g. Mahkota, za francoski institut g. Oton Zupančič, za Zvezo slov. vojakov predsednik g. Colarič, zastopnik velikega župana dr. Andrejka, zastopnik komisarija ljubljanske oblasti dr. Velikonja, divizijski general Tripković in francoski konzul g. Neuville.

Svečanost je otvoril župan dr. Puc s kratkim spominskim govorom, nakar je položil prah Napoleonevega vojaka v uradnih protidolom, da je v resnici prah francoskega vojaka, v votlino med dva kamna. Zidarji so votlino takoj zazidali in spustili nanjo velik kvader, iz katerih bo spomenik sestavljen.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Dóvize: Amsterdam 22.805, Berlin 13.5275—13.575 (13.5425), Bruselj 7.9068, Budimpešta 9.9178, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 7.974 — 8.004 (7.989), London 273.84, Newyork 56.71, Pariz 222.68, Praga 167.93 — 168.73 (168.33), Trst 296.4 — 298.4 (297.4).
Efekti: Celjska 170 d, Ljubljanska kreditna 123 d, Praštediona 865 d, Kreditni 170 d, Veveč 130 d, Ruše 250—260, Stavbna 50 d, Šešir 105.

INOZEMSKA BORZE.
Curih: London 25.1675, Newyork 518.45, Pariz 20.32, Milan 27.1325, Madrid 76.80, Berlin 123.67, Dunaj 73, Beograd 9.1275, Praga 15.36, Bukarešta 3.06, Budimpešta 90.50, Sofija 3.75.

Uredba o opremljenosti uradnih prostorov

Kakšne slike in kipi smejo biti v bodoče v uradnih prostorih državnih in samoupravnih oblastev in organov

Da bi se glede uporabe slik in kipov, kakor tudi glede opreme uradnih prostorov pri vseh oblastvih uvedla skladnost in enoten red, je odredilo predsedstvo ministrskega sveta (splošni oddelek) na osnovi čl. 10. zakona o ureditvi vrhovne državne uprave tole:

1. Odredbe tega razpisa veljajo za državna oblastva in zavode vseh resorov, kakor za vsa samoupravna oblastva in organe.

2. Pri vseh teh oblastvih mora biti v uradni sobi starešine na častnem mestu slika Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Isto velja tudi za vse prostore pri teh oblastvih, v katerih se izreka pravica, kjer se poučuje, kjer se seje, kjer se vrše svečanosti ali se sprejema občinstvo ob posebnih prilikah.

Pri srednjih in centralnih oblastvih je želeli, da dobe po eno sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra I. tudi namestniki starešin, šefi višjih oddelkov, kakor tudi starešine morebitnih posebnih, odnosno ločenih zavodov (oddelkov) pri teh oblastvih.

Razen slike Nj. Vel. kralja Aleksandra I. so lahko v prostorih, kjer se poučuje, izreka pravica, kjer se vrše seje, svečanosti ali se sprejema občinstvo ob posebnih prilikah, tudi slike ali kipi članov kraljevskega doma kakor tudi bivših vladarjev dinastije Karadjordjevičev, in sicer na primernih častnih mestih.

4. Če je pri oblastvi več slik ali kipov Nj. Vel. kralja Aleksandra I. članov kraljevskega doma ali bivših vladarjev dinastije Karadjordjevičev, kakor jih je treba za prostore po 2 in 3 točke, se jih lahko obesi tudi v druge glavne prostore, a vedno na primerna častna mesta. Take slike ne smejo nikdar biti v postranskih sobah ali na neprimernih mestih.

5. Razen slik in kipov, naštetih v točkah 2 in 3, smejo biti pri oblastvih samo še slike ali kipi bivših šefov dotičnih oblastev, kakor tudi umetniške umetniško-zgodovinske slike.

Kjer so taki predmeti že v rabi, a ni za to odobrenja umetniškega oddelka ministrstva prosvete, jih morajo starešine dotičnih oblastev pregledati pod nadzorstvom velikega župana dotične oblasti in obdržati le one, glede katerih ni nobenega dvoma o njih umetniški ali umetniško-zgodovinski vrednosti z ozirom na njih umetniški izvor. Brez oziroma omenjeno vrednost je treba izločiti stvari, ki niso v skladu z integriteto ali ki izražajo sedanji državni ureditvi ali tivne tendence.

Pri oblastvih ne smejo viseti — ne glede na njih umetniško vrednost — slike, portreti ali spomini iz neposredne politične preteklosti, ker nimajo z oblastvi kot takimi nobene zveze. Lahko so pa tam slike iz klasične ali druge naše preteklosti, ki je oddaljena od sedanjosti, ako verno predstavljajo zgodovino in če pomenijo prikazani dogodki ali situacije pozitiven moment v njej.

V bodoče mora biti vsak predmet umetniške ali um-zgodovinske vrednosti, predno bo nameščen v prostorih oblasti, pregledan za takega od umetniškega oddelka ministrstva prosv., odnosno ga je moral ta oddelek odobriti kot uradno opravilo oblasti.

V tej točki našeti predmeti smejo biti le v prostorih, kjer se vrše slovesnosti, slovesne seje ali sprejeme, a tudi v čakalnicih in postranskih sobah.

6. Ta razpis se ne nanaša na slike poučne vsebine, ki so v rabi v prostorih za poučevanje kakor tudi splošno na tabelo, pregledne in druge kompozicije poučnega značaja.

Za jutri nad 200 stanovanjskih odpovedi in 72 deložacij

Sodišče dobiva vsak dan stanovanjske odpovedi — Mnogo se jih obeta zlasti za 1. november

Ljubljana, 30. septembra. Po ukinjenju stanovanjskega zakona se je splošno pričakovalo, da bo konec stanovanjske bede. Medtem govore številke, vsaj za leto, drugače. Lani je bilo vse leto 336 deložirancev, letos pa jih je že do danes okoli 300. Pričakovati je, da bo lanske število deložirancev letos visoko preseženo, ker dobiva sodišče vsak dan stanovanjske odpovedi in se jih obeta mnogo zlasti za 1. november.

Za jutri 1. oktobra je prejelo sodišče okoli 200 stanovanjskih odpovedi. Med njimi so mesečne odpovedi, tromesečne in polletne. Žal, da sodišče ne vodi zadevne natančne evidence, ki bi bila vsekakor zelo potrebna. Dovoljeni za deložacijo za jutri je izdanih 72. Od teh jih ima samo mestna občina 57!

G. Kotnik od mestnega stanovanjskega urada, ki pristojuje vsaki deložaciji, je bil tako ljubezljiv, da mi je poljsnil, zakaj je stavila mestna občina toliko predlogov za deložacijo.

— Ljudje ne plačujejo najemnine. Stara pesem pri nas! Vskladno se zanaša na to, da bo mestna občina v zadnjem trenutku umaknila deložacijo.

— Zakaj ne plačujejo najemnine? — Ali je ne zmorejo, ali je pa počelo plačevati. Tudi taki so vmes.

— Po koliko časa so na zaostanku z najemnino? — Po eno leto, dve leti, tudi po 2 leti in pol!

— Ali boste jutri izvršili vse deložacije? — To je še odvisno od g. župana, če jih bo potrdil. Zaenkrat imam samo eno odobritev deložacije, pa še za to ne vem, če jo bomo izvršili. Zadnjič smo n. pr. imeli deložirati nekega kraljevskega mojstra iz mestne hiše. Prišli smo z vozom z mestnimi hlapi ter se pripravili, da začnemo pohištvo nalagati na voz. Kar se je pripetilo nekdo na kolesu in nam izročil županovo pismo, da je deložacija ustavljena.

— Ali je z vsemi mestnimi deložacijami tako? — To pa ne! Občina je sicer zelo potrpežljiva, tako daleč pa nena potrpeljivost vendarle ne gre. Prav sedaj grem na sodišče in bom pustil vse deložacije odprte, da jih lahko izvršimo, kadar hočemo. Na en način moramo pripraviti mestne najemnike od tega, da bodo redno plačevali najemnino.

— Kje stanujejo najemniki, ki jih nameravate deložirati, — Večinoma v mestnih hišah; manj v barakah.

— Ali veste, kako plačujejo v boljših stanovanjih? — V redu, zlasti v palači na Ahačjevi cesti in na Poljanski cesti.

Stanovanjski urad ljubljanske mestne občine je na prošnjo zavarovalnice »Croatica« razglasil, da zgradi zavarovalnica na vrtu hiše št. 4 v Selenburgovi ulici veliko stanovanjsko hišo z okoli 26—30 dvosobnimi in trosobnimi stanovanji. Vsa stanovanja bodo imela kopalnico, kuhinjo, poselsko sobo in shrambo. Dvosobna stanovanja bodo stala okoli 1100 Din mesečno, trosobna pa 1550 Din. Na stanovanjskem uradu se

je sicer zgledalo mnogo interesentov, a prijavi sta se za stanovanje samo dva.

— Ker jim glede stanovanj nismo vedeli veliko povedati, so se najbrž zglasili direktno pri zavarovalnici.

— Kdaj prične zavarovalnica graditi? — Bržkone spomladi.

Pri g. Mesecu, k vodi na sodišču evidenco deložacij, sem zvedel, da je letos stiska za stanovanja precej omejena s tem, da sodišče vsako stranko pravočasno opozori na deložacijo, tako da si stranke lahko zavarujejo pred tem, da jim ne postavi pohištva na cesto.

— Ta sistem smo uvedli po dunajskem vzgledu. Kakor kaže praksa, se je dobro obnesel.

Novi državljani

V avgustu so bili sprejeti po odredbi velikega župana ljubljanske oblasti v naše državljanstvo naslednji tui državljani:

avstrijski državljani Josip Hudec, tovarniški delavec na Jesenicah; Marija Kilar, strojna pletilja v Ribnici; Jernej Knez, tovarniški delavec na Javorniku; Josip Krek, knjigovodja v Ljubljani; Terezija Rutar, služkinja v Ljubljani; Franc Wagger ter Ignacij in Ivana, maloletni otroci Ane Mikulove, poročene Waggerjeve, bivačiji v Ljubljani in Tomaž Werdnik, tovarniški delavec na Jesenicah;

češkoslovaški državljani Ivan Kral, kovač, uslužben pri državni železnici v Ljubljani; Ivan Plachota, bivši pripravnik finančne kontrole, bivačiji v Ljubljani; Oton Raška, trgovski uslužbenec v Ljubljani; Franc Truhla, vpokleni železničar na Jesenicah in Josip Urbanec, višji kurjač državnih železnic v Ljubljani;

italijanski državljani Marija Bone, tovarniška delavka v Rodici; Ivan Božič, kotlarski pomočnik v Ljubljani; Marija Božič, privatna uradnica v Tolstemi; Matjež Carli, delavec v Ljubljani; Josip Fabčić, trgovski sluga v Ljubljani; Anton Hvala, učitelj na Žusnu; Ivan Kenda, posestnik in brusar v Kranju; Kokošar Franc, pismonoša v Semču; Mihael Mauri, kurjač na Vrhniki; Karel Puc, steklarski pomočnik na Brezovici pri Ljubljani; Andrej Skrt, delavec v Belci; Andrej Stravs, mizarski pomočnik na Jesenicah; Alojzij Tomšič, učitelj v Fokovcih; Franc Trampuž, zidar v Ljubljani; Karel Trampuž, kovač v Zgodovinski; Franc Trkan, mizarski pomočnik v Ljubljani; Josip Turčinovič, voznik splošne bolnice v Ljubljani; Drago Vončina, železniški uradnik v Ptuj; Terezija Vojska, učiteljica v St. Rupertu in Ignacij Zdravljica, dnevničar pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani ter ruski državljani Pavel Pogajevski, dnevničar pri komandi dravske divizije; Boris Bolotnikov, dnevničar državnih železnic v Ljubljani; Nikolaj Čumak, dnevničar pri pošti v Sevnici; Nikolaj Dobrodejev, dnevničar finančne kontrole na Jesenicah; Ivan Holodnjak, dnevničar finančne kontrole v Hotederski; Aleksijs Kononenko, dnevničar železniške direkcije v Ljubljani; Pavel Ivanov, narednik godbeni pri godbi dravske divizije oblasti v Ljubljani; Vladimir Markov, uradnik di-

rekcije državnih železnic v Ljubljani in Dimitrij Pehovski, uslužbenec državnih železnic na Rakeku.

Davek za ceste prično pobirati

Ljubljana, 30. septembra.

Kakor znano, je bil nedavno sprejet zakon o odkupnini za osebno delo na cestah, po katerem se imajo odtegniti vsemu državnemu uradništvu gotovi odtegljaji od plače. Odtegljaji niso pavšalni, temveč se ravna po mesečnih prejemkih. Vsak državni uradnik, bodisi v aktivni službi bodisi v pokoju, mora prispevati letno 3 dnevne prejemke od svoje plače: draginjske doklade mso vštete.

Jutri bo delegacija ministrstva financ odtegnila vsemu državnemu uradništvu od plače za poldrugi dan, dočim bo ostanek odtegnila pozneje, najbrže meseca marca ali aprila. Od 1000 Din plače znaša odtegljaj za davek za ceste 50 Din, od 500 Din 25 Din itd. Finančna delegacija je imela z računanjem odtegljajev za vsakega nameščenca posebej mnogo dela, a ga je kljub temu pravočasno izvršila.

Davek za ceste se odtegne tudi upokojencem in sirotam, ki prejemajo do najmanjšega zneska 2 Din na mesec plus draginjske doklade, od katerih pa se, kakor rečeno, ne odtegne davek. Kakor izveemo, se s 1. oktobrom ne bo odtegnil davek edinole učiteljski, policijski in političnemu uradništvu. Odtegnil se jim bo zato 1. novembra.

Davek za ceste morajo plačati tudi vsi privatni nameščenici, posestniki in delavci. Davka oproščen ni nihče. Kdor ga ne bo plačal, bo moral delati, kakor predpisuje zakon.

Z lopato po glavi

Ljubljana, 30. septembra.

Okoli stavbe nove hiše, ki je last tovarnarja otroških vozovčkov g. Semmelrocka na Celovski cesti, je prišlo danes ob 10. do poboja. Pri stavbi trdijo Svetina & Slokan, ki gradi Semmelrockovo hišo, sta zaposlena tudi l. 1897. v bližini Maribora rojeni bivši šolski sluga Ivan Kolmančič, oženjen in oče dveh otrok, ter Bosanec 25 letni Bekič Bešir, pravi hrust, ki je bil zaposlen kot težak. Ob 10. dopoldne je na stavbenem odru nenadoma zavrečalo in čuli so se kliči: »Ubil je delavca! Držite ga! S podružnice »Juttra« na Celovski cesti so takoj telefonirali po rešilno postajo in obenem obvestili policijsko stražnico v Spodnji Šiški. Policijski nadzornik je pohitel na stavbišče, da ugotovi, kaj se je zgodilo. Napadalec so takoj prijeli in odvedli na šišensko stražnico in pozneje pred dežurnega uradnika, ki je sestavil protokol.

Poboj je nastal iz običajnega prepira. Baje je Kolmančič držal in zbadal Bosanca, ki je postal zelo togoten in je zavračal Kolmančiča z grožnjami. Kolmančič je vrget za Bosancem tudi komad opeke in ga zadel v hrbet. To je Bekič tako raztogotilo, da je pograbil zidarsko lopato in napadel Kolmančiča, ki je prvi udarec prestelel. Nato sta se še nekaj časa ruvala. Potem sta znova časa mirovala, dokler ni Bosanec znova pograbil lopate ter z vso silo zamahnil po Kolmančičevi glavi. Udaril ga je pa le v ušesno tako, da mu ga je skoro presekal in mu prebil tudi črepanjo. Kolmančič se je nezavesten zgrudil. Bosanec je pa vrget lopato proč in odšel. Stražnik ga je kmalu prijel in odvedel na stražnico. Bekič se zagovarja, da je bil izzvan in da ga je Kolmančič venomer zbadal. Nezavestnega Kolmančiča niso mogli zaslišati. Odpeljali so ga z rešilnim avtom v javno bolnico, kjer so ga takoj operirali. Dopoldne se še ni zavele. Kolikor je znano, je bil Kolmančič svojočasno kot šolski sluga reduciran, v Ljubljani je iskal lažjo službo, toda zaman. Da preživi svojo družino, je sklenil sprejeti vsako delo in tako je našel kot zidarski delavec začasno službo pri omenjeni stavbi. Kolmančičeva poškodba je zelo težka. Napadalec izroče še danes državnemu tožilstvu.

Sport

— »Motokolesarski klub Ilirija« in »Kolesarski klub Ribnica« priredita v nedeljo dne 6. oktobra t. l. »Medklubsko gorsko dirko« na progi Pljava gorica—Turjak km 10.200. Točni razpis dirke z načrtom proge je bil razposlan vsem klubom, vključenim v Koturskem Savezu SHS. Prijava se zaključijo v četrtek 3. oktobra t. l. ter sprejema iste g. Fr. Ogrin, Gospodstva cesta 14 (telefon 2626). Prijavnici na znaša Din 5.—. Naknadne prijave do sobote 5. t. m. do 14. proti dvojni prijavi. Na poznejše dojele prijave se nikakor ne bo oziralo — in se bo zamudnikom odločno zavrnil start. — Odbor »Motokolesarske Ilirije« in »Kolesarskega kluba Ribnica«.

— »Kolesarski klub Ilirija« priredi v nedeljo dne 6. oktobra t. l. za člane motokoleske skupni izlet na Turjak in v Velike Lašče. Sestanek vseh udeležencev izleta ob 16. v gostilni »Bratje« na Turjaku. — Predsednik.

— Sekcija ZNS (službeno). Danes ob 20. uri seja upravnega odbora v kavarni Evropa. Načelnik.

Z Jesenic

— Izlet narodnega delavstva v Kranj. Pod okriljem tukajšnje podružnice Narodno strokovne zveze priredi narodno zavezno delavstvo, kateremu se pridružijo številni prijatelji in zastopniki ostalih nacionalnih društev v nedeljo 6. oktobra izlet v Kranj. Zbrališče izletnikov je ob 6. uri na kolodvoru. Odhod z Jesenic je ob 6.25. Izkaznice za polovično vožnjo se dobe pri odborici podružnice, dobile pa se bodo tudi jutri na kolodvoru. Odbor podružnice poziva vse narodno zavezno delavstvo, da pohiti v Kranj in se udeleži velike manifestacije narodnega delavstva.

VELEFILM UFE! PRIDE! PRIDE! PRIDE!

MANOLESCU

Brigita Helm — Ivan Mozhukin — Heinrich George

Pride! Premijera! ELITNO KINO MATICA

Tudi v zastavljalnici je jesen

Ljubljana, 30. septembra.

Kostanji v Zvezdi in v Tivoliju že rume-ne, Ljubljanci so, posebno v jutranjih in večernih urah, že v sukajah; tu pa tam vidiš tudi že gospo z novim kožuhom; sicer se ni tako nujno potreben, toda kako naj vzdrži, ne da bi ga takoj, ko je prišel od krznarja, pokazala prijateljicam na ulici. Skratka, Ljubljana je v jeseni in jesensko razpoloženje vlada vseh povsod. Kavarnе, gostilne, teater in ulice so v znamenju jeseni.

Solnce, ki proti poldnevju še dokaj močno pripeka, zgodaj zahaja. V Iliriji v teh urah še vztraja nekaj kopalev in kolkov. V vodo se skoraj ne upajo več, zato pa se tem bolj ektrbno obračajo po solncu. V kavarnah Zvezda in Emona še trdovratno posedajo na terasi najbolj utrjeni gostje. Večina se je pa že umaknila v notranje prostore.

V Zvezdi so zvezdarji premaknili klopi izpod senice kostanjev na rob na solnce teko, da se jim solnce posmejuje, češ, vse poletje ste bežali in se skrivali pred menoj, zdaj me pa iščete. Je pač tako. Penzionisti, ki bodo kmalu zaključili poletno zaslanje v Zvezdi, hodijo okrog vremenske hišice in a strahom in upanjem hkrati opazujejo barometer. Ker ni več tako vroče, da bi se cvrli na solncu, obdelujejo v svojih pogovorih že težje, filozofske probleme. Včeraj se je na pr. vnela med njimi huda debata o letnih časih v nebesih. Končno je zmagal tisti, ki je trdil, da je zdaj ko pri nas že diši po snegu, v nebesih najlepši letni čas — spomlad. Pri dokazovanju te teze mu je služila predvsem slika v izložbi svetelgovine I. C. Mayerja, ki predstavlja našo zemljo, nad katero so nebesa in iz nebes kažejo zemljanom debele fige, take namreč iz palca in kazalca na roki.

Jesensko razpoloženje pa ni samo na

omenjenih krajih, temveč tudi v — mesni zastavljalnici, ki se je preselila iz Prečne ulice v Rdečo hišo na Poljanah. Prečna ulica je s tem sicer mnogo izgubila. Kmalu bo pozabljena. Rdeča hiša bo pa vedno bolj znamenita, baš zaradi zastavljalnice, kar se zdi sprva neverjetno, pa je le res tako. O tem se prepriča lahko vsak, ki ve, kaj pomeni zastavljalnica za naše male ljudi. In malih ljudi je v Ljubljani največ, kajti k malim ljudem se danes prištevajo tudi že takozvani srednji stan, uradniki, itd., ki so bili nekoč predstavniki meščanskega blagostanja.

Koliko jih zastavljalnica reši iz trenutne zadrege! Če bi pregledali akte naše zastavljalnice, bi najbrže ugotovili, da je to eden najbolj socialnih zavodov, kajti v njo se zatekajo naši mali ljudje ne morda, da bi se z denarjem, ki ga dobe, zvečer zabavali pri Tinci ali pri Fajmoštru. Večina je takih, ki s temi parami hite od Rdeče hiše na trg, da si kupijo krompir in morda kosček mesa.

Kako se pozna tudi v zastavljalnici jesen? Cisto enostavno tako, da si tipti tisoči, ki morajo v Ljubljani živeti od danes do jutri, kar se denarja tiče in ki jim je zastavljalnica rešila bilka, jemljejo iz zastavljalnice kar nujno rabijo za jesen in zimo, kakor suknje, tople posteljne odeje itd., in nosijo v zastavljalnico, češar ne rabijo, poletne obleke, koleca itd.

Zastavljalnica ima v tem času celo zalogo koles; sezona za to je minula, zato z njo v zastavljalnici!

Zjutraj in zvečer kaže termometer komaj nekaj stopinj nad ničlo. Kmalu bo obetal na ničli, zato ven s suknjami in odejami. To je vedno ista žalostna pesem naših malih ljudi že nekaj let. Zastavljalnica ima spomladi zimo v skladiščih, jeseni pa poletje.

40 letnica Mestne hranilnice ljubljanske

Ljubljana, 30. septembra.

Jutri proslavi naš največji in najbrž tudi v celi državi najmočnejši regulativni denarni zavod, ljubljanska Mestna hranilnica, 40-letnico svojega obstoja.

Mestna hranilnica ljubljanske je bila ustanovljena jeseni l. 1889. Njen ustanovitelj je bil bivši ljubljanski župan Ivan Hribar. Kljub hudim nasprotjem in konkurenci raznih drugih denarnih zavodov, zlasti pa nemških, se je Mestna hranilnica krasno razvijala in uspevala in je bila kmalu na čelu regulativnih slovenskih denarnih zavodov. V vsem našem javnem življenju je igrala Mestna hranilnica važno vlogo. Ni bila samo v stikih z domačimi ljudmi in ni samo omejila delovanja in poslovanja na Ljubljano, marveč je razširila na vso Slovenijo, bila pa je tudi v stalnih stikih z našimi izseljenci v Nemčiji in v Ameriki, ki so najraje vlagali svoje prihranke v Mestno hranilnico.

Mestna hranilnica je tudi velika dobrot-nica mesta Ljubljane. Dajala in nudila je obični cenena in nizkoobrestna posojila in samo njena zaslug je, da je občina lahko zgradila v mestu toliko stanovaljskih hiš ter s tem znatno omejila stanovanjsko bedo.

Kako ogromen je razvoj tega denarnega zavoda, najbolj dokazujejo številke. Danes je v Mestni hranilnici založenih 377 milijonov Din ter vloženih nad 50.000 vložnih knjižic. Mestna hranilnica je ustanovila tudi Kreditno društvo, ima oddelek za sodne depozite, oddelek domačih hranilnikov, svoj lastni tekoči račun, daje posojila na hipoteke in menice itd.

Zavodu k jubileju iskreno čestitamo.

Naša trgovinska bilanca se je zboljšala

V avgustu smo uvozili 161.818 ton blaga v vrednosti 635.460.506 Din, dočim je znašal lani v avgustu naš uvoz 125.103 ton v vrednosti 634.614.969 Din. Uvoz je torej ostal skoraj na isti višini. Največ smo uvozili tekstilov in izdelkov iz tekstilnih sirovin in sicer za nega blaga in tekstilnih sirovin in sicer za 196.400.000 Din. Na drugem mestu je železo in železovina z 80 milijoni 100.000, na tretjem stroji, seševalni deli in aparati z 58.400.000, na četrtem premog s 27.200.000 itd.

V prvih osmih mesecih tekočega leta smo uvozili 1.185.732 ton blaga v vrednosti 4.864.620 Din. Lani v istem času je znašal naš uvoz 975.479 ton v vrednosti 5.051.559 tisoč 554 Din. Po teži je torej letos naš uvoz narasel za 110.253 ton, po vrednosti se je pa zmanjšal za 81.988.620 Din.

Ce računamo, da je znašal naš izvoz v avgustu 1.066.190.704 Din, vidimo, da je bila naša trgovinska bilanca v avgustu aktivna za 370.730.196 Din, odnosno da se je za toliko zmanjšal deficit, ki ga je izkazovala naša trgovinska bilanca do avgusta. V prvih osmih mesecih tekočega leta smo izvozili 3.270.683 ton blaga v vrednosti 4.616.577.315 Din, lani v istem času pa 2.898.459 ton v vrednosti 3.874.651.935.

Koncem osmega meseca lanskega leta je bila torej naša trgovinska bilanca pasivna za 1.176.708.619 Din. Dočim je bila letos koncem avgusta samo za 853.043.719 Din. Pasivni saldo se je torej zmanjšal za 823.664.900 Din, za kolikor se je zboljšala bilanca naše zunanje trgovine, kar je zelo razveseljiv pojav.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 30. septembra 1929, katoličani: Zofija, pravoslavni 17. septembra, Zofija.

Današnje prireditve.

Drama: Stražnivi.
Kino Matica: Zbogom Mascotte (Lilian Harvey).
Kino Ideal: Plesalka bogov (Ana May Wong).
Kino Ljubljanski Dvor: Nespametna sreča.

Dežurne lekarne.
Danes: Trnkoczy, Mestni trg. Ramor, Miklošičeva cesta.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Prosveta

Ibsenova drama »Strahovi« se ponovi danes, v ponedeljek zvečer ob 20. v ljubljanski drami in sicer za abonente reda A. Zasedba ista kakor pri prvi vpri-zoritvi minulo sredo.

Naslednik.
Premijera švedske pravilnične igre »Neve-sta s krono« bo v sredo 2. t. m. Delo ki je najlepše Strindbergovo delo iz njegove starejši do-be, je zaletlo iz švedskega ljudskega okolja in baladistova in opisuje v jedrnatem, vseskozi napetem delanju zločin, spolno pot in smrt uporne detomorske, ki loči in mrtva spet zdru-ži dva sovražna rodova. Miniarjovih in Logar-jevih. V to besno borbo med Dobrim in Zlim, ki ju predstavljata Povodni mož in Babica, pose-gajo tudi razni prirodni elementi in razne mrtve reči, dokler končno ne zmaga ob smrti zločinke Dobrota, Vera in Ljubzen. Sodelujejo gospe Sa-ričeva, Marija Vera, Danilova, Rakarjeva in g. Kralj, Stribinšek, Cesar, Gregorin, Debevec in drugi. Dekoracije je naslikal g. Skruznaj. Godba g. Balatka. Režijo ima g. Ciril Debevec.

Naš gospod župnik, komedija v petih de-janjih, se uprizarji prvič v soboto 5. oktobra v dramskem gledališču. Komedijo odlikuje prepro-stost in priaznost vsebine in pa prijetno risani značaji, med katerimi pravi župnik Pelegrin, korenina in poštenjak od nog do glave. Naslov-no vlogo kreira pri ljubljanski uprizaritvi g. Ce-sar.

Stara pravilica.

— Čuj, prijatelj, pripovedoval ti bom pravilico. Živel je nekoč kralj... — To pravilico že poznam kralji je dejal, da bo svojo vojsko razorožil.

Individualno naziranje.

Polica, ki zasleduje zločinca, pote-puho: Ali niste videli nobenega sumljivega človeka?

— Razen dveh policajev nobenega.

Dnevne vesti.

— **Kongres slovenskih filologov v Pragi.** Na kongresu slovenskih filologov v Pragi bosta zastopala ljubljansko univerzo zg. prof. dr. Franc Kidrič in dr. Franc Ramovš. Stroške za potovanje in zastopstvo krije ljublj. obalstni odbor.

— **Odlikovanje.** S kolajno za vojaške vrline je odlikovan orožniški narednik II. klase Anton Zevnik.

— **Iz finančne službe.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim so imenovani pri finančni direkciji v Ljubljani za glavnega blaginika blaginjak Vladimir Ogorelec, za višje knjigovodje knjigovodja Franc Papež in Ivan Kranjec ter likvidator Andrej Golob, za računsko inšpektorja podinspektor Viktor Birsch, za revizorje pa knjigovodje Andrej Uršan, Viktor Marčič in Stanko Lazar. Z istim ukazom je pomaknjen v višjo skupino višji knjigovodja pri državnem računovodstvu v Beogradu Janko Ravnikar.

— **Natečaj za uradnike Priv. Agrarne banke.** V »Službenik novinah« št. 227, z dne 28. tm, je objavljen natečaj za uradnike Priv. Agrarne banke in sicer za 4 šefe oddelkov, za 5 višjih uradnikov in za 10 uradnikov. Prošnje se sprejemajo do 10. oktobra.

— **Iz državne službe.** Imenovani so za viš. pristava sreskega načelstva v Vin-kovcih pristav dr. Viktor Benk, za viš. pristava sreskega načelstva v Novem mestu pristav Omar Skale in za policijskega komisarja v Zagrebu pristav Božidar Poljak.

— **K blazni o pojačanju Kamniške proge.** Zadnjič smo priobčili članek o pojačanju kamniške proge, ki ga je na treba nekoliko pojasniti, da ne bo napačnih zaključkov. Generalni direktor državnih železnic je o tej stvari izjavil, da je ljubljanska železniška direkcija že predlagala pojačanje proge Ljubljana - Kamnik od 11 na 12 ton osovinskega pritiska in da je direkciji v ta namen dovoljen potreben kredit v znesku 648.780 Din. Referentu v gradbenem oddelku generalne direkcije se je pa zdelo pojačanje samo na 12 ton nezadostno in je bil mnenja, da naj bi se pojačanje izvedlo tako, da bi mogli na tej progi voziti tudi 20 tonski vagoni, kar je glede na potrebe mnogobrojne industrije ob kamniški progi pametno in umestno. Iz tega razloga je bilo že pričeto delo ustavljeno in ljubljanski direkciji naročeno, da predloži nov proračun za pojačanje proge na 14 ton.

— **Novi gojenci nižje šole intendantske akademije.** V nižjo šolo intendantske akademije je bilo sprejetih 50 gojencev, med njimi tudi pet Slovencev in sicer Jožef Privšek, Rudolf Bogner, Franjo Gričar, Stanko Gorjanec in Zvonimir Brozovič.

— **Oddaja popravila streh.** Gradbeni oddelki direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. oktobra ponudbe glede oddaje popravila streh kurilnice in svetilničarje na gor. koldvoru ter popravila streh tovarnega skladišča na postajni Tržič in Kamnik. Pogojl so na vpogled pri istem oddelku.

— **Zopet bogat tunli lov.** Pri Bakru so te dni ribiči zopet nalovili veliko množino tunov. Prodali so jih deloma v Bakru samem, večinoma so jih pa izvozili v Trst in Benetke.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobenih izpremenb. Včeraj je bilo v večini kraljev naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 22, v Mariboru 19, v Zagrebu 18, v Beogradu 17, v Ljubljani 16,5, v Sarajevu 16, v Skoplju 15 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 772,9 mm, temperatura je znašala 3,6 stopinj.

— **Kongres profesorjev srednjih tehničnih šol.** V soboto dopoldne je bil odprt kongres profesorjev srednjih tehničnih šol, katerega se je udeležilo okrog 30 ravnateljev in profesorjev. Kongresu je prisostvoval tudi zastopnik trgovskega ministrstva inženjer Mitrovič. Ljubljansko srednjo tehnično šolo je zastopal ravnatelj g. Josip Reinsner, ki je bil izvoljen za predsednika kongresa. Včeraj popoldne so se odpravili udeleženci kongresa s posebnim vlakom na Ivanj planino, da si ogledajo predor. Danes se kongres nadaljuje.

— **Reorganizacija našega turizma.** Zveza kopalšč, zdravilišč, letovišč in sanatorijev kraljevine SHS je pozvala svoje članke na redno glavno skupščino, ki se bo vršila 14. oktobra v Sarajevu. Istega dne se bo vršil tudi kongres zveze, na katerem se bo razpravljalo o reorganizaciji našega turizma. Zveza je sklenila dvigniti naš turizem na tako visoko stopnjo, da postane res važen činitelj našega narodnega gospodarstva.

— **F. M. Dostojevskij »Selo Stepančičovo in njegovi prebivalci«.** Humorističen roman. Posloven Vladimir Levstik. V Ljubljani 1929. Založila Tiskovna zadruga. Prevodne knjižnice 12. zv. str. 244. Cena broširani knjigi Din 44, v platno vezani Din 56, poština Din 2. »Selo Stepančičovo« je roman prav za tiste bralce, ki jim je drugače Dostojevskij »pretežak« in »prezajosten«. Če bi izdala to knjigo Vodnikova ali Mohorjeva družba, bi ga radostno požirali desetstiči in desetstiči, in če bi ga dali umirajočemu v roke, bi se moral od strani do strani grohotati vsemogočnim smešnostmi njegovih situacij. Kakopak, tudi ta smešnost je tragična — s tragiko, ki preganja vsako dobrodušnost, ako presega meje pameti. So trenutki, ko bi človek pretepel blagega starčka z vsemi njegovimi zajedalci vred, so trenutki, ko bi se zjokal nad njem; da, so taki, ko se celo v Fomi Fončicu, tem kralju vseh parasitov v svetovni literaturi, odkrije tisto globino človeške bede, ki je ni nihče tako do dna spoznal kakor F. M. Dostojevskij. Tako kaže »Selo Stepančičovo« svojo avtorja na visku njegove umetnosti, a z nove, skoro nepričakovane strani. In preveč, če imenujemo to knjigo najboljši humoristični roman na svetu, ki ga čaka tudi v slovenskem prevodu navdušen sprejem. Knjigo

je v lepi obliki izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

— **Cigani odpeljali otroka?** Orožniška postaja v Radečah pri Zidanem mostu poroča, da je 20. t. m. med 16. in 17. brez sledu izginil dve in polletni sinček posestnika Josipa Podlesnika iz Svibna pri Radečah. Otrok je za svojo starost primerno razvit, je okroglega obraza, kostanjevih las, v spodnji čeljusti pa mu manjkata dva zoba. Fantek se je usodnega dne igral pred domačo hišo, bil pa je brez nadzorstva. Ker so baš tiste dni v kraju kolovratili cigani, obstoji upravičen sum, da so ga odpeljali.

Kino LJUBLJANSKI DVOR
Tel. 2730.
Premijera veselega filma
Nespametna sreča
Roman mladega dekleta.
Sivio Pavanelli
Ob 4., četrt na 7., pol 8., in 9.

— **Posestnik izginil brez sledu.** Orožniška postaja v Ormožu poroča, da je nedavno brez sledu izginil posestnik Josip Križaj, rojen 1878. l. v Brebovniku in tja pristojen. Mož, ki je po poklicu vinčar, je visoke in močne postave, podolgovate suhega obraza, kostanjevih las in brk. Oblečen je bil v ponošeno rjavo obleko, na glavi je imel svetlosiv klubok in na nogah močne podkovane čevlje. Zdi se, da je izvršil samomor, ni pa izključeno, da se mu je pripetila nesreča ali pa je postaj žrtev zločinca.

— **Samomor veleposestnika.** Včeraj se je v selu Obrežje pri Zagrebu ustrelil z lovsko puško znani in ugledni veleposestnik Friderik Specht. Vzrok samomora je bila neozdravljiva živčna bolezen. Pokojni Specht je bil rodom iz Würtenberga.

— **Uboj v silobranu.** V petek popoldne se je posestnik Zarko Nikolić iz Indije v Banatu vrnil s cerkvenega žegnana precej nasekan domov in se začel pripraviti z ženo in tantom. Zaprl je ženo v spalnico in jo začel daviti. Njen oče Savić je vzel samokres, in vdrl v spalnico. Ko je Nikolić opazil tasta, je ženo izpuštil, potegnil velik nož iz žepa in navajal na tasta. V silobranu je Savić streljal. Težko ranjen se je Nikolić zgrudil na tla. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pa je poškodbam podlegel. Savić se bo moral zagovarjati radi prekoračenja silobrana.

Umrle je 28. t. m. v Leonišču gospa
ANA SLAJS
trgovka in posestnica

iz Soče pri Bocu.
Pogreb se bo vršil jutri ob 3. uri popoldne iz Leonišča na pokopališče k Sv. Križu.

— **3000 abnormalne in moralno zane-marjene dece v Bosni in Hercegovini.** »Jugoslovanski list« poroča iz Sarajeva, da je komisar sarajevske oblasti samouprave pozval predstavnike vseh bosanskih in hercegovskih oblastnih samouprav na konferenco, na kateri so sklepali o ustanovitvi centralnega doma za abnormalno deco. Oddelek za socialno skrb sarajevske samouprave je v zvezi s tem zbral podatke glede števila abnormalne in moralno zane-marjene dece v Bosni in Hercegovini in je ugotovil, da je v obeh pokrajinah okoli 3000 takih otrok.

— **Oče in trije sinovi ubili nočnega ču-va.** V selu Raven blizu Križevca so trije bratje Kušiči in njihov oče ponoči napadli nočnega čuvara Gjura Hekedića in ga s koli tako pretekli, da je siromak oblezel mrtev. Dva brata in oče so bili aretirani, dočim je tretji brat pobegnil. Ubijalce so izročili sodišču.

Šramel Maks
konces. zobotehnik

naznanja cenjenemu občinstvu, da
otvori 1. okt. svoj moderno urejeni

zobni atelje

v Ljubljani, Aleksandrova c. 5 II

— **Strašni smrt pod vlakom.** Včeraj zjutraj je brzovlak Zagreb - Budimpešta na progi pri Križevcu povozil železniškega čuvara Milana Rosića. Lokomotiva mu je odtrgala glavo in ga vlekla 20 metrov po progi. Vzrok nesreče ni znan.

— **Velike poverebo v Vinkovcih.** V Vinkovcih so prišli te dni na sled velikim poverbam. Več meščanov je zapletenih v umazano korupcijsko afero. Ponarejali so plačilne liste delavcev, zaposlenih pri gradnji dvotirne proge Beograd - Vinkovci. V plačilne registre so bili vpisani tudi delavci, ki sploh tam niso bili zaposleni. Baie so več let zlorabljali državo in jo oškodovali za milijonske zneske. Na ukaz su-botične železniške direkcije je bilo areti-ranila pet uglednih meščanov. Pričakujejo se še senzacionalna odkritja. Aretiranci se bodo zagovarjali radi zlorabe državne oblasti in po zakonu o korupciji.

— **Velik morskí pes ulet v bakarskem zalivu.** V bakarskem zalivu pri Srčici so ribiči v soboto ujeli velikega morskoga psa, ki tehtal okoli 150 kg. Veliko morskó pošt, s katero so imeli ribiči precej težko borbo, ljudje z zanimanjem opazujejo. Ker je zelo lep eksemplar, ga bo najbrž kupil prirodoslovni muzej.

Iz Ljubljane

— **Trgovski dom pod streho.** V soboto je bil Trgovski dom ob Simon Gregorčičevi ulici dograjen in spravljen pod streho. Po končanem delu v soboto popoldne je bil zidarjem prirejen običajen »likof«. Doma-čega slavlja so se udeležili zastopniki trgov-skih korporacij, organizacij in društev. delavstvo je bilo dobro pogoščeno. Pred-sednik Zbornice TOI g. Ivan Jelačin ml. je imel kratek nagovor na navzoče delavce, v katerem se jim je zahvalil za marljivost in poštvalnost, da je bil dom tako hitro zgrajen brez vsakih neprilic in nezdov. Zahvalil se je še posebe stavbniku g. Mi-roslavu Zupanu in mestnemu arhitektu inž. Šubicu. Da je bila lepa stavba tako naglo dograjena, je pripomoglo tudi lepo vreme.

— **Iz letošnji obisk ljubljanskih meščan-skih šol.** Zanimivo je, da je letos število učencev in osebno učenk na meščanskih šolah znatno padlo tako, da so bila vodstva meščanskih šol primorana nekatere razrede odnosno paralele reducirati. Na I. deško meščansko šolo se je letos vpisalo 278 učencev in sicer v I. razred 71, v II. razred 54, v III. razred 66 in v IV. razred 87. Na drugi deški šoli je bilo vpisanih: v I. razred 39, v II. razred 42, v III. razred 51, v IV. razred 57, skupaj torej 189 učencev. Na I. dekliški šoli je bilo vpisanih 251 učenk, in sicer v I. razred 60, v II. razred 67, v III. razred 50, v IV. razred 74 učenk. Na III. dekliški šoli je bilo vpisanih 187 učenk, v I. razred 57, v II. razred 29, v III. razred 54 in v IV. razred 47 učenk. Na me-ščanski šoli Licententhurnovega zavoda je bilo vpisanih v I. razred 75, v II. razred 53, v III. razred 65 in v IV. razred 63 učenk. Na notranji meščanski šoli pri Uršulinkah: v I. razred nobena, v II. razred 25, v III. razred 26, v IV. 55 učenk. Na zunanji me-ščanski šoli pri Uršulinkah: v I. razred 53, v II. razred 44, v III. razred 32 in v IV. razred 36 učenk.

Med. univ. Dr. Leo Šavnik
špecialist za ženske bolezni in po-rodnitvo v Ljubljani, Tavčarjeva ul. 6/I. ne ordinira od 1. oktobra t. l. dalje vsled šestmesečnega študijskega poto-vanja v Nemčijo. 2067

— **Iz pri javni borzi dela v Ljubljani** je v času od 1. januarja do 28. septembra 1929 iskalo dela 5352 moških, 1148 žensk, skupaj 6500 brezposelnih. Prostih mest je bilo 5361 moških, 653 žensk, skupaj 6014. Posredovanj se je izvršilo 2853 moških, 470 žensk, skupaj 3323. Odpotovalo je 1363 moških, 57 žensk, skupaj 1420. Odpadlo je 665 moških, 384 žensk, skupaj 1049. Dne 28. septembra 1929 se nahaja v evidenci 471 moških, 237 žensk, skupaj 708 brezposelnih. Delo išče: moški: 12 hlapecev, 1 drvar, 1 pekar, 2 željlarja, 7 kovačev, 6 železostugarjev-livarjev, 2 kle-parja, 1 brusar orodja, 1 graver, 1 strojni tehnik, 30 strojnih ključavničarjev, 2 elektro-mehaniha, 3 elektromonterji, 1 leostrojar, 1 rezbar, 5 urarjev, 12 mizarjev, 4 kolarij, 7 žagarjev, 1pletar, 1 sedlar, 1 dežnikar, 3 usnarji, 2 tapetnika, 29 krojačev, 14 čevljar-jev, 1 čevljarški prirezovalac, 7 brivcev, 4 književci, 1 karton. delovodja, 7 mlinarjev, 12 pekov, 5 mesarjev, 6 natakarijev, 2 eli-karja, 2 gradbena tehnika, 1 črkostavec, 21 pisarn. slug, 40 pomoč. tovarn. delavcev, 30 navadnih delavcev, 19 knjigovodij, 35 zaseb-nih uradnikov, 2 lesna manipulant, 1 eko-nom, 17 stavb. ključavničarjev, 6 vajencev. ženske: 11 pisarniških moči, 2 kontoristinj, 7 prodajalk, 1 hotelska blaginčarka, 1 go-stilniška kuharica, 7 natakari, 5 šivilj, 1 šiv-tilja perila, 3 šivilje slannikov, 23 navad-nih tovarniških delavk, 52 dinnaric, 13 ku-haric, 2 sobarici, 31 služkinj, 5 postrežnic, 2 vajenki. Delo je na razpolago: moški: 12 hlapecev, 4 mizarjem, 14 čevljarjem, 5 zidar-jem, 2 tesarjem, 7 pleskarjem-soboslikarjem, 1 sodarju, 1 kamnoseku, 2 pečarskim pomoč-nikom, 3 kleparjem, 22 navadnim delavcem, 1 slaščičarskemu pomočniku, 2 mlinarskim pomočnikom, 4 pekovskim pomočnikom, 300 tesačem, 1 stroj. ključavničarju, 1 stavb. ključavničarju, 1 steklarakemu pomočniku, 1 mesarskemu pomočniku, 2 sedlarskim po-močnikom, 40 rudarjem, 1 piljarju, 1 kova-škemu pomočniku, 2 elektromonterjem, 3 krojaškim pomočnikom, 2 krznarjem, 2 briv-skim pomočnikom, 1 klobučarskemu pomoč-niku, 1 litografu, 3 kavarjem, 15 vajencem; ženskam: 1 šivilji, 1 pletilki, 4 služkinjam, 2 kmečkim deklam, 2 vajenkam.

— **Iz Vpisovanje v dramski tečaj** se vrši še do 1. oktobra v pisarni ZKD, Kazina, II. nadstropje od 5. do 6. ure in v vede-lio od pol 11. ure do pol 12. predpoldne. Prva lekcija se vrši v torek 1. oktobra na Tehnični srednji šoli v sobi št. 10 v I. nadstropju. Gojenci naj se zberó ob levem stranskem vhodu. Oni, katerim ne dopušča čas, da se vpišejo v navedenem roku, je dana možnost, da store to pred 1. lekcijo. Predavanja se vrše redno vsak torek od 7. do 10. ure.

— **Iz Mestna zastavljavnica** bo imela redni dražbi februarja 1929 zastavljenia pred-metov in sicer za dragocenosti (zlato, srebro, srebro itd. dne 3. oktobra, za efekte (bago, perilo, stroji, itd.) pa 10. oktobra t. l. od 15. ure dalje v uradnem lokalu.

— **Iz Dolžnost vsake matere** je, da razen za duševni razvoj, skrbí tudi za telesni blagor svojih otrok. Da se telo lepo in krepko razvija in se onemogoča zbiranje škodljivih snovi v njem, je neobhodno po-trebna telovadba po najmodernejši metodi, ki jo goji strokovna učiteljica v telovadnih tečajih. »Telesno-kulturne društva Ate-na«. Društvo Atena ima tečaj za deco in za dame Vpisovanje v gimnazije se vrši v pritišči ženske real. gimnazije na Blei-weisovi cesti v torek, dne 1. okt., in v sredo, dne 2. okt., od 5.—7. ure popoldne.

— **Iz Tatvina dvigala.** Z dvorišča posest-nika Franca Sojarja na Vku je bilo te dni ukradeno 400 Din vredno dvigalo.

— **Iz Z dela pobegli vajenec.** Delavka Elizabeta Pogačnik, stanujoča v mestni baraki pri klavnici, je na policiji prijavila, da je njen 17-letni sin Rudolf, mehaniški vajenec pri tvrdki Florjančič, nekako pred 14 dnevi pobegnil iz službe in se sedaj brez posla potika po mestu in okolici. Fant je nizke slabotne postave, suhega obraza, plavalas. Oblečen je v siv suknjič in ponošene črne hlače, na glavi nosi sportno če-pico.

Velike sleparije z žitom

Namesto dveh vagonov žita sta prispela dva zaboja — Trgo-vec Klein osleparil več strank za 200.000 Din

Bogata Vojvodina je bila in je še vedno pozorišče številnih sleparjev z žitom. Dan za dnem poročajo listi o nepoštenih manipulacijah, spekulacijah, sleparijah in goljufijah z žitom. Nedavno smo poročali o žitni aferi v Novem Sadu, kjer je neki bivši borzni senzal oškodoval mnogo tr-govcev, zlasti pa Slovencev. Ni se pa še podelila ta afera, že je bila v Vršču odkri-ta druga. Trgovec z žitom Geza Klein je osleparil več strank za 200.000 Din.

Dočim je moral Klein v zapor, je preje-la policija v Vršču novo prijavo o slepa-rijah 33-letnega Nastić-Gilgorijevića, ki je znan kot notoričen slepar in katerega je radi sleparij že zasledovala policija v Vr-šču, Beogradu, Beli Cerkví, Ljubljani in na Dunaju, kjer je večinoma že povsod pre-sedel par mesecev ali celo par let v ječi.

Gilgorijević so šele pretekli teden iz-pustili iz zaporov v Beli Cerkví. Jedva so ga izpustili, je začel znova slepariti. Pri-javil se je kot Nikola Kostić novosadski družbi »Produktiva«, kjer se je izdal za trgovca z žitom. Ponudil je družbi za ugodno ceno pet vagonov žita. »Produk-tiva« mu je šla na lim in je podpisala kup-no pogodbo.

Gilgorijević je kupil in napolnil z žitom dva zaboja in ju oddal na postaji Vlado-mirovac. Tam je prejel duplikata o po-šiljativ, na katerih je bilo označeno: 2 za-

Pri odvjetniku.
— Kaj vam je dejal dolžnik, ko ste mu predložili račun?
— Poslal me je k vragu.
— In kaj ste storili?
— K vam sem prišel.
V kuhinji.
— Kako je mogoče, Marička, da sem včeraj zopet videla v kuhinji vojaka?
— Prav lahko, milostiva, najbrž ste gledali skozi luknjico v ključavnici.

Lipe v Vegovo ulico?

Tak predlog smo ondan brali v »Slov. Narod«. Lipe pa ne sodijo med zidovje. Prirezovali jih je greh. Glej njih žalostno sliko na Resljevi cesti!

Je torej že prav, da se Vegova ulica zasadi s kanadskimi topoli, pred realko pa z akacijami.

Zakaj se se ne poskusi zasadiati kako ce-sto v mestu, n. pr. Gregorčičeva ali Erjav-čeva, z rdečim glogom. Čigar krasen cvet in prikupno okroglo obliko lahko občuduje-mo vsako poletje pri Mejačevi vili na ce-sti na Rožnik!

Prav pa ima dopisnik, naj se že vendar enkrat neha z divjimi kostanji in namesto njih posade po naših parkih in dvoriščih, na širokih odprtih cestah lipe. Lipe sodijo n. pr. prav zelo v novi park pod Tivolijem, lipe se posade po celi Smartinski ce-sti onstran železniške proge do pokopališča Sv. Križa, na južni strani Tabora, na Vra-zovem trgu ob Ljubljanskem brezu itd.

Novi park pod Tivolijem naj se ne zasa-jia preveč z igličjem; ta park naj bo vesel, smejejo se v barvah! Zato naj se zasadi ondi več lepoticnega grmičja kakor: li-povka (syringia), kozji parkeljški (Lonice-ra), sirski slez (hibiscus), lepoticni glog (crataegus) posebno pa vajgelija (Weige-lia), ta nad vse hvalečiji grm gostih cvetov, ki se da krasno oblikovati do malih drev-ces, slednjič pa naš nagnaj (cyttissus), ki ga zelo pogrešamo po naših parkih.

S tem lepoticnim grmičjem naj se ozaljša tudi sicer vsak neizrabljen in zane-marjen prostor v našem mestu. n. pr. pre-široki breg ob Gradaščici od Trnovske cerk-ve do Trnovskega pristani. Ambrožev trg do stare cukrarne (s tem bi se »park«, ki ne more ne živeti ne umreti, pretvoril v resničen park, ki bi nudil prebivalstvu Po-ljan tako potreben oddih) vrtnarsko docela zanemarjen vhod pred cerkvijo Sv. Petra, posebno na naš Grad. Posevka in potrga naj se pa ondi za božjo voljo že enkrat tisti plevel akacijskega bodičja, ki se je zadnja leta bohotno razpasel po bivših lepih travnatih brezovih na severni strani in kazi in brani razgled po mestu in okoli-ci. Sploh se je Grad v zadnjih letih vrtnar-sko precej zanemarjal. O tem pa kaj več prihodnjič. — Ljubljancan.

— **Bleici prihajajo,** kakor kaže tujski promet v dotiko s tujci in jih seznanjajo s tem, na kar more biti naš narod ponosen. So tudi prvi in mislim edini, ki so izven Ljubljane postavili spomenik Prešernu. A ta spomenik jim ne dela več časti. Je podo-ben bolj skromnemu nagrobniku, nego spo-neniku. Prosimo, naj ga do pomladi nado-mestijo z drugim, veličini pesnika primer-nejšim. Najbolj bi se podal v tisti lepi ko-tiček doprsni kip, kakršen je postavljen n. pr. Trubarju v Ljubljani. Morda pove-rijo izdelavo istemu kiparju? — Gostje.

— **Na Mirju potrebujemo kavarno.** Go-stiln imamo več, kot dosti. A do najbližje kavarne, v Zvezdi ali na Dvorskem trgu je v slabem ali zimskem vremenu do četrt

ure. Morda se kdo odloči, da jo otvori na Emonski ali Rimski cesti, kjer se sezidata dve novi veliki hiši. Ni treba, da je kavar-na tako velikih dimenzij, kakor v notra-njem mestu. Prosimo tudi oblastva, da po-delijo koncesijo. Prizadeti.

Ogrevalnica za brezposelne

Pišejo nam: V časopisih smo čitali, da je magistratni gremil sklenil, da se napra-vi iz mestne šupe v Streliški ulici ogre-valnica za brezposelne ter je v ta namen že določil znesek 60.000 Din. Pozneje pa se ima prezidati in napraviti tudi preno-čevalnica za moške in ženske. Prebivalci Streliške ulice in sosednih se temu odločno protivimo. Nimamo nič proti temu, ako mestni magistrat ogrevalnico napravi, smo pa proti temu, da jo napravi ravno pri nas. Že sedaj se po Streliški ulici zbira vse polno sumljivih elementov okoli ljudske kuhinje, ki se nahaja v Ljudskem domu. Opoldne, še bolj pa zvečer po česti uri, posedajo in postajajo tam razni tipi, ki se pretepavajo med seboj ter preklinjajo v vseh mogočih jezikih, da se jeziijo lasje mi-moidočim. Vse to mora gledati in poslu-šati naša mladina, ki hodi tam mimo. Ka-ko vpliva to vzgojevalno na njo, si lahko vsak sam misli. Če pa pride slučajno mi-mo kaka ženska, sliši take opolzke opazke, da beži urnih korakov, one pa, ki so že skušile take pozdrave, se pa raje izognejo in hodijo drugod. Z nameravano ogreval-nico in prenočevalnico se bo to pa še v izdatni meri pomnožilo.

V bližini se nahaja druga realna gim-nazija, oblatni mladinski dom, otroška bolnica pa v neposredni bližini. Mislimo, da te ustanove ne prenesejo v sosedstvo zbi-rališča vseh mogočih elementov, kjer bo gotovo kraljav na dnevnem redu. Gotovo se bi mnogo res potrebnih posluževalo na-meravane ogrevalnice in prenočevalnice, vsak bo pa priznal, da bo med njimi tudi polno delamrznih tipov, ki bodo kovali na-črte, kako bi se dalo priti do lahkega »za-sluzko«. V zadnjih letih je bilo v našem okraju precej vlovom in tatvin ter so ta-votno obiskovali posamezne vile kar po vr-sti. Ako naj se sedaj napravi še ogrevali-šče in prenočišče, kjer se bodo zbirali tudi taki elementi, potem bo naš okraj stalno ogrožen, kajti policijska straža, ki se na-haja pri klavnici, gotovo ne bo mogla tega preprečiti. Oni, katerim naj bi bila ogre-valnica in prenočevalnica namenjena, go-tovo niso doma iz sredine mesta, temveč iz predmestij, kamor spadajo in ne v na-šem okraju, kjer se je v zadnjih letih po-zidalo vse polno vil in je postal eden naj-lepših okrajev našega mesta.

Gospodom občinskim svetovalcem, ki sede v magistratnem gremiju, gotovo ni padlo na um, da bi tako ogrevalnico in prenočevalnico napravili n. pr. na Blei-weisovi cesti odnosno v okraju vil, ki leži proti Tivoliju in Rožniku. Ravno tako pa ne spada taka ogrevalnica in prenočeval-nica v naš okraj.

Eden v imenu vseh prizadetih,

Augustus Muir

Črna maska

Roman

Posadil jo je v naslanjač in ji nalil malo konjaka. Potem je potrkal Meikle na vrata in vstopil.

— Ste zvonili, gospod? — je vprašal.

— Vse je v redu, Meikle, ne potrebujem vas, — je odgovoril Hepburn. — So vežna vrata še odprta?

— Da, gospod, gospa Meikle je odšla za hip z doma.

— Zaklenite jih torej, Meikle, je dejal Hepburn in namignil lakajju, da lahko gre.

Ko je lakaj odšel, se je obrnil Hepburn k dekletu in ji dal konjaka. Odprla je oči in čeprav je bila razburjena, ga je hvaležno pogledala. Večerna obleka ji je lepo pristojala, pričala je o okusu in bogastvu. Bela kožuhovina se je zelo lepo odražala od las brnaste barve.

— Izpijte tole, — je dejal Hepburn. — Zdaj ste na varnem.

Hotela ga je prijeti za roko, ne da bi vedela kaj reči. Njegov dobrohotni smehljaj, nepriljubeno vedenje in energične poteze na igrišču zagorelega obraza so vzbujale njeno zaupanje.

— Oprostite, da sem bila tako predrzna, — je dejala. — Gotovo se vam zdi čudno, da sem kar tebi nič meni nič priložila v vaše stanovanje. Toda videla sem vas enkrat ali dvakrat na stopnicah in mislila sem, da mi utegnete pomagati. Stanujem nad vami. Pišem se Grey — Rosamunda Grey.

— Seveda sem pripravljen pomagati vam, če bom le mogel, — je odgovoril Hepburn dobrohotno. — Kaj so vas hoteli napasti?

— Da, — je priznalo dekle.

— Nekdo je vas nadlegoval, kaj ne?

— Da.

— Je dotični zdaj gori?

— O ne. V mojem stanovanju ni nikogar. Bila sem sama.

— Torej čaka zunaj, mar ne? — je menil Hepburn, spominjajoč se njenega prestrašenega pogleda, ko je vstopila.

— Naj grem doli in ga prepodim.

— Ne, bojim se, da bi to ne pomagalo.

Sedla je in se obrnila k njemu.

— Moje vprašanje se vam bo zdelo čudno. Ali odidete drevi z doma?

— Pričkal je.

— Ob osmih moram biti v klubu starih znancev.

— Ali mi dovolite ostati v vašem stanovanju? Tu se čutim varnejšo nego gori. Moja služkinja ne spi pri meni in na noč je odšla.

— Varnejšo, — Hepburn je ponovil to besedo. — Poglejte, če kaj ni v redu,

dovolite, da napravim red in vam pomagam. Boksam se zelo rad.

— Zelo ste ljubezni, — je odgovorila. — Toda to bi ne pomagalo. Dovolite mi samo ostati tu. Vem, da je moja prošnja zelo čudna. Kako morem zahtevati od vas, da mi zaupate?

In znova je zaplakala. Hepburn se je zasmilila. Bila je zelo razburjena. Ramena so ji krčevito drhtela in na vratu se je videlo, kako močno ji utripa srce.

No torej, če sama ni zahtevala od njega, da bi ji povedal kaj o sebi, je bilo to njena stvar. Zapustiti lepo devojko v nevarnosti ni bilo v skladu s Hepburnovim značajem.

— Ne morem vas pustiti same niti tu, niti gori, dokler ste tako razburjeni, — je dejal. — Telefoniral bom svojemu prijatelju, da ne pridem v klub. Potem pa pojdeva skupaj večerjati in takoj vam odleže.

Dekle se je branilo, toda Hepburn je vztrajal na svojem.

Potem ga je pogledala s sivkastomodrimi očmi. Menda ji je šinila v glavo nova misel. Vstala je in skomignila z rameni.

— Dobro, — je dejala. — Toda upam, da tega sklepa ne bom obžalovala — ko bo že prepozno.

Čudne, proroške besede. Toda Hepburn bi je ne bil zapustil v tistem trenutku, čeprav bi vedel, da podpisuje s tem svojo smrtno obsodbo. Bil je potomec škotskih borcev in pri pogledu na blede lica Rose Grey so se mu pesti kar same stiskale, da napade falota, ki je prestrašil tako lepega dekleta.

Kmalu sta bila na cesti in ko ji je pomagal v avtotaksi, je opazil, da se bližata dva moža. Eden se je obrnil, ko ga je Hepburn zagledal, drugi je pa stopil bliže in pogledal v avto.

Bil je mož širokih pleč in drznih oči. Hepburnu se je zdelo, da je detektiv. Ta misel mu je bila neprijetna.

Kaj če sta bila neznanca v zvezi s policijo? je pomislil in sedel v avto. Morda sta zasledovala dekleta, ki se je izdajalo za Rosamundo Grey.

Čudne misli so mu rojile po glavi in sam ni vedel, kakšen bo konec te pustolovščine. O nečem je bil pa trdno prepričan, namreč da prestrašeno dekletu ni kar tako pribežalo v njegovo stanovanje.

— Zdaj se pa pomeniva o vas, gospodična Grey, — je dejal po dolgem razmišljanju. — Nočem vas zasliševati, toda povejte mi, zakaj ste tako razburjeni.

Dekle je zamahnilo z roko.

— Najraje bi o sebi sploh ne govorila.

Hepburn je spoznal, da mu noče ničesar povedati. Ta čas sta že sedela v Dimarcovi restavraciji. Po večerji sta bila črna kavo in dekle je bilo že pomirjeno. Hepburn je kmalu spoznal, da

ima opraviti z zelo inteligentno gospodično. Baš je hotel napeljati pogovor drugam, ko je naenkrat opazil, da se je njen obraz izpremenil.

Nagibala se je čez balkon in opazovala visokega, krepkega moža, ki je počasi prihajal po stopnicah na balkon, kjer sta sedela.

Rosamunda se je sklonila nad mizo. Njene ustnice so prebledele, oči so se ji razširile, toda Hepburna je presenetil njen miren glas.

— Zdaj mi lahko pomagate, če hočete, gospod Hepburn, — je dejala in ga prosiče pogledala. — Ta mož prihaja k meni, da spregovori z menoj. Poslušajte dobro, kakor da vse razumete. Naj misli, da sva stara prijatelja. To je moja edina nada.

Zadnje svarilo

Umolknika je, ko je neznanec pristopil k mizi.

— Ali dovolite, da spregovorim nekaj besed z gospodično Greyjevo? — je vprašal prijazno. Hepburn mu je ponudil stol. Neznanec je sedel in se obrnil k Rosamundi Grey.

Srečno naključje je hotelo, da sem vas našel tu, gospodična Grey. Moram vam povedati nekaj zelo nuneza. — je pripomnil in se ozrl na Hepburna.

— Ne vem, je-li to srečanje srečno — je odgovorilo dekle s čudnim naglasom, — toda govorite lahko odkrito, gospod Denton. Gospod Hepburn je moj intimen prijatelj.

— Kakor vam drago, — je odgovoril neznanec. — No torej, prinašam vam važno novico, gospodična Grey. Ali veste, da se je »Ordenza« sinoči potopila in da je bil gospod Fairfax na krovu tega parnika?

— Kako veste, da je bil na krovu?

— Ne skrbite za to. Moja naloga je vedeti. Kakor sem vam že povedal, so najini interesi enaki ali skoro enaki. Zdaj, ko se gospod Fairfax ne more več zanimati za posvetne reči, se mi zdi, da bi mogla združiti svoje moči, namreč vi in jaz. Kaj mislite, gospod Hepburn.

Malo je manjkalo, da se ni Hepburn na ves glas zasmejal. Vse, kar je neznanec govoril, mu je bilo lanski sneg, toda dekličina prošnja mu je še zvenela v ušesih.

— Dobro. Toda to je treba še premisliti, — je odgovoril kar tja v en dan. — Zakaj bi malo ne premislili, gospod Denton?

— Čemu neki premišljati? — je odgovoril Denton. — Gospodična Grey se je zanašala na Fairfaxa in zdaj sva na skupni fronti proti falotom, med katerimi je nekaj najspretnjših sleparjev Evrope in Amerike. Če bi se zavzela za to stvar policija, bi nastalo težko delo. A mene so naprosili, naj se domnim z njo in ji pomagam.

Rasputin v krogu mistične sekte

Ples in orgije nagih sektantov — Rasputin je bil prepričan, da se more človek zveličati samo s pomočjo greha

Na knjižnem trgu se je pojavila te dni nova zanimiva knjiga pod naslovom »Knjige usode«, v kateri so dramatično opisani dogodki in življenjski romani izrednih postav novejših in starejših zgodovine. Prvi zvezek prinaša avtentične podatke o Rasputinu, katerega naziva »Sveti vrag«. Avtor R. Müller opisuje poleg drugih napetih prizorov iz Rasputinovega življenja tudi početje tako zvane histovščine, ruske kmetsekte, ki izvira iz 18. stoletja in ki je imela svojega mužika — boga, 12 apostolov, proroke in prerokinje, pa se je za časa Rasputina izpremenila v nekako divjo družbo oboževalcev nagote ali adamitov. Rasputinovo posvečenje v misterije te sekte je bil baje največji in najodločilnejši dogodek njegovega življenja. Na lastne oči je baje videl kmečke izbe, samostanske celice in skednje, v katerih so se mužiki in njihove žene izpremenjali v bogove in boginje. Müller opisuje orgije te sekte takole:

Zborovanja histov so se vršila ob sobotah zvečer po kmečkih baltah pri zaklenjenih vratih in zastrtih oknih. Člani sekte so sedeli na klopih, moški na desni, ženske na levi strani. Sredi izbe sta sedela za mizo mož in žena in vsi so bili prepričani, da sta polna milosti božje. Misterij se je pričel s petjem, ki je izražalo hrepenenje sektantov po nebeskem kraljestvu. Naenkrat je postalo petje glasnejše, sektanti so se slekli in oblekli bele srajce, potem so pa prižgali 12 sveč in petje se je nadaljevalo. Končno so nekateri vstali in se začeli vrteti v krogu. Pridružili so se jim drugi in začel se je divji ples. Kmalu se je izpremenil kolo v ples učencev okrog Jezusa, o katerem baje pričajo tajni spisi skrite prave vere. Kakor se pri plesu učenci okrog Jezusa veselo sučejo tudi solnce, luna in zvezde, tako se je kozmični ples ponavljal tudi pri svečanostih sekte. Vse svetovje je plesalo z mužiki tako dolgo, da se je pojavil v krogu Kristus, ki je zatrobil na zlato pozavno in oznanil svetu, da so ljudem odpušteni vsi grehi.

Ko je dosegla ekstaza višek, so začeli božji ljudje nad glavami mahanje kril Sv. Duha in potem se je izpremenilo vse posvetno v nebeško. Klopi, miza, stoli in vsa izba je postala »barka pravičnih« in sektanti so odjadrali po razburkanem morju posvetnega življenja v kraljestvo blaženosti. Kmet in kmetica za mizo sta se izpremenila v

Kristusa in Marijo in vodila sta nebeško barko v nebeško kraljestvo. Teda se je izpolnila beseda in znova se je zgodil čudež. Vsemogočni Gospodov duh je postal meso in sektanti so navdušeno kričali, da jih je obsedel Sv. Duh. To so ponavljali tako dolgo, da so omagali.

Ples je bil končan, božji krmar je vstal, začel je nekaj jecljati in obraz se mu je spaval v jok ali smeh. Samo sektanti so razumeli njegovo jecljanje, samo oni so vedeli, da govori iz njega nedolžen človek, ki je postal znova dete. Potem se je znova pričel ples in sicer tako divji, da je pot kar lil s plesalcev. Kar so se med divjim plesom božji ljudje slekli do pasu in stopili po vrsti k proroku, ki jih je bičal v znak, da se je naselil v Adamovo telo nov človek. Po bičanju so se sektanti znova zasukali v divjem plesu in slekli tudi srajce. Ugasili so luči, žene so planile k možem in jih začele strastno objemati. Božji ljudje so se valjali po tleh ter se parili ne glede na starost in sorodstvo. Seje v tej divji opojnosti utihne lastna volja, kajti v pregrešni nasladi pride do veljave samo volja nevidnega duha.

Grigorij Jefimovič Rasputin, razuzdan, obenem pa pobožen ruski mužik, je pri teh orgijah spoznal pravi smisel misterija, češ, da gre za prepod človeka potom greha. Seje v krogu te sekte je spoznal, da doseže pravo notranje življenje samo oni, ki zdravi v pregrešni nasladi v sebi staroga človeka, se bori z njim in ga z grehom usmrti, da lahko potem preživi vse strasti. In tako je prišel Rasputin do zaključka, da vodi pot pokore preko orgij in naslad in da je treba izprazniti čašo ljubavne opojnosti do dna, če hoče biti človek zveličan.

Ljudje, ki trpe na otežkojen telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnjenost, trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemoroidnem zamotku, fistulah jemljejo za izboljšanje črevesa zjutraj in zvečer po četrtniku »Franz Josefove« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Velour silno in pliš
za damske plašče, večer-
ilika izbira, nizke cene
R. Miklauc
»Pri Skofu«
Ljubljana, Lingarjeva
ulica, Medarska ulica
pred Skofijo

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

Absolventa

trgovske šole, Ljubljana, takoj sprejemno v pisarniško prakso. Ponudbe pod »Takoj 2081« na upr. tega lista.

Kupimo

več pisarniških miz in stolov, najraje trd les. Ponudbe pod »M. P. 2073« na upravo tega lista.

Oliver in Remington

oba dobro ohranjena, prodamo ugodno. Jos. Zidar, Dunajska cesta 31. 2074

Parno žago

v Slovenski Bistrici, tukaj kolodvo-
ra, z množico ca. 2000 kub. m
okroglega lesa, prodam. Interesen-
ti naj se obračajo na pisarno od-
vetnikov dr. L. Mühleisen in dr.
E. Kupnik, v Mariboru, Sodna uli-
ca 14. 2076

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno —

20%-ne kronske bone

kupuje Pučka štedionica, založni
zavod d. d., Osijek, Desatčičeva ul.
Štev. 27. 79-L

Otroška vrtnarica

ki je že bila v pravnosti službi, v
starosti 25—32 let, zdrava, vese-
le naravi, povsem zanesljiva in
samostojna v negi otrok, marljiva
in vestna, sama dobro vzgojena,
dobi mesto k osemletni deklici in
petletnemu dečku. Ponudbe z na-
vedbo prejšnjih služb, izobrazbe v
glasbi in jeziki, s priloženo
sliko na naslov: Maca Jakli, Kr-
mečji, Dolenski. 2078

Družba »Ilirija«

Dunajska cesta 46

TRBOVELJSKI

premog

Štežljivi

premog

Koks

za

industrijo

in

kovane.

Koks

za

centralne

kurjave.

Ogije.

DRVA.

najboljše

kvalitete.

Telefon

Štev.

84-L

Za jesen in zimo!

angleško in češko blago za obleke,
suknje, plašče i. t. d. kupite PRI

NOVAK-u spec. trgovina
sukna
LJUBLJANA, Kongresni trg 15
najbolje in najceneje.

Prepričajte se!

Oglejte si veliko izbiro!

Modni kampani
športni ševji
za fine obleke
Velika izbira —
— ugodne cene
R. Miklauc
»Pri Skofu« Ljubljana

Genjenim damam se priporoča **modni**
salon damskih klobukov

A. PEKOLJ ki se naj
haja odse-
LJUBLJANA, Mestni trg 17
(hiša g. Kende.)

Važno za gg. oficirje!

Povodom razpusta ljubljanske filijalke Oficirske zadruge si dovolju-
jem najljubše opozarjati bive in nove odjemalce gg. oficirje in
podoficirje, da naj se v primeru potrebe za nabavo uniform: blago-
voljno obrniti na staro, renomirano trgovko

Pavel Vrtačnik

civilni in vojaški
krojaški mojster

LJUBLJANA, Dunajska c. 47, naspr. starega pokopališča Sv. Krištofa.
Vsikdar točna postrežba. — Brezhiben kroj. — Cene zmerne.
Bivši odjemalci gg. oficirji in p. n. občinstvo mi ne bodo odrekli
svojega cenj. priporočila.

Želimo v vsakem kraju urediti **podružnico**
in iščemo zanesljive osebe za

poslovodje

Udobno zaposlenje ob dobri plači in kot postranski
opravek. Strokovnega znanja in kavicje ni treba. Po-
nudbe pod »St. 368-7« na INTERREKLAM d. d.,
Zagreb, Marovska 28.

PUH — PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA